

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 6-cı bəndini rəhbər tutaraq **qərar alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 17, № 5, maddə 279; 2002, № 5, maddə 236; 2003, № 1, maddələr 23, 24, № 6, maddə 279; 2004, № 7, maddə 505, № 8, maddə 598, № 10, maddə 761; 2005, № 4, maddələr 277, 278; 2006, № 2, maddə 64, № 12, maddə 1006; 2007, № 1, maddələr 3, 4, № 2, maddə 68, № 5, maddə 439, № 6, maddə 560, № 7, maddə 712, № 8, maddə 756; 2008, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1046; 2009, № 6, maddə 402; 2010, № 2, maddə 75, № 4, maddə 276; 2011, № 6, maddələr 471, 476, № 7, maddələr 583, 619, № 12, maddələr 1096, 1105; 2012, № 5, maddə 411, № 6, maddə 511; 2013, № 5, maddə 472, № 6, maddə 625, № 11, maddələr 1266, 1307; 2015, № 6, maddə 677, № 12, maddə 1435; 2016, № 5, maddə 836, № 6, maddə 1016, № 11, maddələr 1761, 1763, № 12, maddə 2047; 2017, № 2, maddə 155, № 4, maddə 523, № 5, maddələr 706, 750, № 11, maddələr 1935, 1975; 2018, № 5, maddə 879, № 8, maddə 1672, № 11, maddələr 2209, 2225, № 12 (I kitab), maddələr 2524, 2534; 2019, № 1, maddə 23, № 5, maddələr 792, 812, № 7, maddə 1197, № 12, maddələr 1897, 1907; 2020, № 7, maddə 832, № 11, maddə 1333; 2021, № 4, maddə 300) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 93-cü maddənin üçüncü cümləsindən "tərəfləri dəvət etmədən" sözləri çıxarılın;

1.2. 10-cu maddə üzrə:

1.2.1. aşağıdakı məzmununda 10.8-1-ci maddə əlavə edilsin:
"10.8-1. Bu Məcəllənin 159, 269, 280, 284-5, 394-1, 397.2, 403-1.6, 414.1, 422, 431-3 və 437-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda işlər yazılı icraat qaydasında, yəni məhkəmə iclası keçirilmədən və tərəflər izahatın dinlənilməklə üçün çağırılmadan baxılır. Bu Məcəllənin 394-1, 397.2 və 414.1-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda məhkəmənin qərarına əsasən işə məhkəmə iclasında baxıla bilər."

1.2.2. 10.10-cu maddədən "və şəxsi tələqatır" sözləri çıxarılın;

1.3. 10-1-ci maddə üzrə:

1.3.1. 10-1.3-cü maddəyə "məhkəmə icraatı" sözlərindən sonra " , habelə "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin təbii olduğunu məhkəmələrdə müli işlər üzrə məhkəmə icraatı" sözləri əlavə edilsin;

1.3.2. 10.1-4-cü maddə ləğv edilsin;

1.3.3. 10.1-5-ci maddədə "və 10.1-4-cü maddələrində" sözləri "maddəsinə" sözü ilə əvəz edilsin;

1.3.4. aşağıdakı məzmununda 10-1.9-cu maddə əlavə edilsin:
"10-1.9. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin təbii olduğunu məhkəmələrdə məhkəmə icraatının aparılması zamanı işə iştirak edən şəxslər onların, onların poçt ünvanlarının, istifadələrində olan elektron poçt ünvanlarının, mobil telefon nömrələrinin "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminə yerləşdirilməsi işə baxan məhkəmə tərəfindən təmin edilir."

1.4. Aşağıdakı məzmununda 10-2-ci maddə əlavə edilsin:

"Maddə 10-2. Məhkəmə icraatının videokonfrans əlaqə sisteminin istifadə edilməklə həyata keçirilməsi

10-2.1. Məhkəmə aşağıdakı hallarda məhkəmə icraatını işdə iştirak edən şəxs, onun nümayəndəsinin (qanuni nümayəndəsinin), vəkilin, şahid, ekspertin, mütəxəssisin, tərcüməçinin məhkəmənin iclas zalında bilavasitə iştirak etmədən videokonfrans əlaqə sisteminin istifadə edilməklə həyata keçirə bilər:

10-2.1.1. işdə iştirak edən şəxslər, onların nümayəndələri (qanuni nümayəndələri), vəkil, şahid, ekspert, mütəxəssis, tərcüməçi, tərcüməçi ölkədən kənarə və ya ölkə daxilində başqa şəhərdə (rayonda) olmaqla, üzvlü səbəbdən onların məhkəmə iclasında şəxs iştirak etməsi mümkün olmadığı;

10-2.1.2. tərəflərdən hər hansı birinin bu Məcəllənin 255.0.1-255.0.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş səbəblərdən məhkəmə iclasında şəxs iştirak etməsi mümkün olmadığı və iş üzrə icraat dayandırılmadığı;

10-2.1.3. işdə iştirak edən şəxslər, onların qanuni nümayəndələri və şahidlərin əzəliqənd məhrum etmə və ya həbs yerlərində saxlanılması səbəbindən məhkəmə iclasında şəxs iştirak etməsi mümkün olmadığı;

10-2.1.4. təbii və ya texnogən qəzərlər, epidemiyə, fəvqəladə, hərbi vəziyyət və ya qarşılıqlılaşmış qüvvənin təsiri nəticəsində işdə iştirak edən şəxslər, onların nümayəndələri (qanuni nümayəndələri), vəkil, şahid, ekspert, mütəxəssis, tərcüməçi müvafiq icraatda bilavasitə iştirak edə bilmədikdə;

10-2.1.5. məhkəmə icraatının lüzumsuz uzadılmasının qarşısının alınması məqsədilə digər hallarda.

10-2.2. Məhkəmə icraatının videokonfrans əlaqə sisteminin istifadə edilməklə həyata keçirilməsi üçün məhkəmə öz təşəbbüsü ilə və yaxud tərəflərin əsaslandırılmış vəsəti əsasında müvafiq qərarda qəbul edir.

10-2.3. Məhkəmə icraatı videokonfrans əlaqə sisteminin istifadə edilməklə keçirildikdə təbii edilən texniki vasitələr əsasında və görüntünün keyfiyyətini və real vaxt rejimində məhkəmə iclas zalına ötürülməsini, icraatın aşkarlığı və digər əsas prinsip və şərtlərinə riayət edilməsini, habelə informasiya təhlükəsizliyini təmin etməlidir.

10-2.4. Videokonfrans əlaqə sisteminin istifadə edilməklə həyata keçirilən məhkəmə iclaslarının və prosesual hərəkətlərin videoyazısı aparılmalı, videoyazıya uyğun olaraq protokol tərtib edilməli və videoyazı elektron daşıyıcıda işə əlavə edilməlidir."

1.5. 13-cü maddə üzrə:

1.5.1. adından "normativ" sözü çıxarılın;

1.5.2. 13.1-ci maddəyə "hüquqi aktlara," sözlərindən sonra "Azərbaycan Respublikasının tərəfdar olduğu beynəlxalq müqavilələrə," sözləri əlavə edilsin və həmin maddədə " , habelə Azərbaycan Respublikasının tərəfdar olduğu beynəlxalq müqavilələrə" sözləri "və normativ xarakterli aktlara" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.6. 19-cu maddə üzrə:

1.6.1. adından "və hakimi etiraz etmək üçün əsaslar" sözləri çıxarılın;

1.6.2. 19.1-3-cü maddəyə "işin" sözdən sonra "məhiyyətli üzrə" sözləri əlavə edilsin və maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin;

1.6.3. aşağıdakı məzmununda 19.1.4 - 19.1.7-ci maddələr əlavə edilsin:
"19.1.4. o, əvvəllər tərəflərdən birinin nümayəndəsi, yaxud vəkil olmuşsa və ya işdə şahid, ekspert, mütəxəssis, tərcüməçi, məhkəmə iclasının kətəbi kimi iştirak etmişə;

19.1.5. o, məhkəmədə baxılan mübahisə üzrə əvvəllər tərəflər arasında mediya prosesinde mediator kimi iştirak etmişdirə;

19.1.6. o, tərəflərdən biridirsə və ya tərəflərdən birinin və yaxud onun nümayəndəsinin və ya vəkilinin qohumudursa və ya qohumu olmuşsa;

19.1.7. onun şəxsən, bilavasitə və ya dolay yolla işin nəticəsində maraqlı olmasına, obyektivliyinə və tərcüzsizliyinə dair şübhə doğuran kifayət qədər əsas varsa."

1.6.4. 19.2-ci maddə ləğv edilsin;

1.7. 23-cü maddə üzrə:

1.7.1. 23.2-ci maddədə "tərkibinə" sözü "hakimlərinə ayrı-ayrılıqda" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.7.2. aşağıdakı məzmununda 23.5-ci maddə əlavə edilsin:
"23.5. Apellyasiya instansiyası məhkəməsinin bütün məhkəmə tərkiblərinə ayrı-ayrılıqda edilmiş etiraz təmin edilmişsə, bu halda iş kassasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən başqa apellyasiya instansiyası məhkəməsinə verilir."

1.8. Aşağıdakı məzmununda 24.3-cü maddə əlavə edilsin:
"24.3. Məhkəmə mübahisənin məhkəmə aidiyyəti ilə əlaqədar məsələlərini arızanın məhkəmənin icraatına qəbul edilməsi zamanı yoxlamalıdır."

1.9. 28-ci maddədə "məhkəmələr" sözləri "Azərbaycan Respublikasının məhkəmələri bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş aidiyyət qaydalarına uyğun olaraq" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.10. 32.7-ci maddənin üçüncü cümləsində "kassasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən iş bir məhkəmədən başqasına verilir" sözləri "iş onu baxmağa qəbul etmiş məhkəmənin əsaslandırılmış qərardadı ilə kassasiya instansiyası məhkəməsinə göndərilir və aidiyyət məsələsi həmin məhkəmə tərəfindən həll edilir" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.11. 35.3-cü maddəyə "iddia," sözdən sonra "ərazi" sözü əlavə edilsin;

1.12. 36.8-ci maddə ləğv edilsin;

1.13. 39.1-ci maddədə "Tikintiyə, qurğuya, torpaq sahəsinə" sözləri "Daşınmaz əşyaya" sözləri ilə, "tikintinin, qurğunun, torpaq sahəsinin" sözləri hər iki halda "daşınmaz əşyanın" sözləri ilə, "sahibkarın" sözü "mülkiyyətçinin" sözü ilə əvəz edilsin;

1.14. 40-cı maddə üzrə:

1.14.1. 40.2-ci maddənin birinci cümləsindən "mübahisəli" sözü çıxarılın;

1.14.2. 40.3-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"40.3. Saziş tərəflər arasında fəvqəladə və ya bəzən biləcək konkret mübahisə ilə bağlı əvvəlcədən, habelə məhkəmənin icraatında olan müəyyən məhkəmə işi ilə bağlı həmin iş üzrə məhkəmənin hazırılıq iclası keçirilməkdə başlanıla bilər."

1.15. 45-ci maddə üzrə:

1.15.1. adında "aidiyyətli" sözü "ərazi aidiyyəti" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.15.2. 45.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"45.1. Məhkəmə mübahisənin ərazi aidiyyəti ilə əlaqədar məsələləri arızanın məhkəmənin icraatına qəbul edilməsi zamanı yoxlamalıdır. Ərazi

aidiyyəti ilə bağlı məsələlərə məhkəmə tərəfindən onun öz təşəbbüsü və ya işdə iştirak edən şəxslərin əsaslandırılmış vəsəti ilə baxılır."

1.15.3. 45.2-ci maddədə "Mübahisənin məhkəməyə aid olmaması və ya işin başqa məhkəməyə verilməsi məsələləri barədə hakim" sözləri "Məhkəmə mübahisənin ərazi aidiyyəti ilə bağlı" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.16. 49.5-ci maddədən " , inzibati" sözü çıxarılın;

1.17. 50.1-ci maddənin ikinci cümləsindən "vəzifəli şəxslər," sözləri çıxarılın;

1.18. 51.3-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"51.3. Başqa cavabdeh işə məhkəmə tərəfindən iddiaçının yazılı vəsəti əsasında və ya məhkəmənin başqa cavabdehinin calb edilməsinə dair təklifinə iddiaçının yazılı razılığı əsasında işin məhkəmədə baxılmağa hazırlanması yekunlaşana qədər calb edilir. Məhkəmə baxışı zamanı başqa cavabdehin işə calb edilməsinə o halda yol verilir ki, bunun üçün əsaslar məhkəmə baxışında əmələ gəlmiş olsun və ya iddiaçı bu hərəkətlərin işin məhkəmədə baxılmağa hazırlanması yekunlaşana qədər edilməsindən ondan asılı olmayan səbəblərə görə mümkün olmadığı əsaslandırın."

1.19. 53-cü maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"İddiaçı işin məhkəmədə baxılmağa hazırlanması yekunlaşana qədər iddianın əsasını və ya predmetini dəyişməyə, iddia tələbinin həcmi artırmağa və ya azaltmağa haqlıdır. Məhkəmə baxışı zamanı iddianın əsasını və ya predmetini dəyişməyə, iddia tələbinin həcmi artırmağa və ya azaltmağa o halda yol verilir ki, bunun üçün əsaslar məhkəmə baxışında əmələ gəlmiş olsun və ya iddiaçı bu hərəkətlərin işin məhkəmədə baxılmağa hazırlanması yekunlaşana qədər edilməsindən ondan asılı olmayan səbəblərə görə mümkün olmadığını əsaslandırın."

1.20. 54.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"54.1. İddia tələb hüququ olmayan şəxs tərəfindən verildikdə və ya iddiağa cavab verməli olmayan şəxsə verildikdə məhkəmə işin məhkəmədə baxılmağa hazırlanması yekunlaşana qədər iddiaçının yazılı razılığı ilə iddiaçını və ya cavabdehi əsl iddiaçı və ya cavabdeh ilə əvəz bilər. Məhkəmə baxışı zamanı iddiaçının və ya cavabdehin əsl iddiaçı və ya cavabdeh ilə əvəz edilməsinə o halda yol verilir ki, bunun üçün əsaslar məhkəmə baxışında əmələ gəlmiş olsun."

1.21. 55.1-ci maddədə "məhkəmə qətnamə çıxarana qədər" sözləri "işin məhkəmədə baxılmağa hazırlanması yekunlaşana qədər" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.22. 57.1-ci maddədən "iş üzrə birinci instansiyası məhkəməsi tərəfindən" sözləri çıxarılın;

1.23. 60-cı maddədə "birinci instansiyası məhkəməsi" sözləri "məhkəmə" sözü ilə əvəz edilsin;

1.24. 71-ci maddə üzrə:

1.24.1. 71.1-cü maddə ləğv edilsin;

1.24.2. 71.5-ci maddədə "Etirazların" sözü "Bu Məcəllənin 71.1-71.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş şəxslərə verilən etirazların" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.25. 77.2-ci maddə ləğv edilsin;

1.26. 78-ci maddə üzrə:

1.26.1. 78.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"78.1. Sübutları işdə iştirak edən şəxslər tərəfindən birinci instansiyası məhkəməsinə işin məhkəmədə baxılmağa hazırlanması yekunlaşana qədər təqdim edilir. Məhkəmə baxışı zamanı sübutların təqdim edilməsinə o halda yol verilir ki, bunun üçün əsaslar məhkəmə baxışında əmələ gəlmiş olsun və ya işdə iştirak edən şəxslər işin məhkəmədə baxılmağa hazırlanması yekunlaşana qədər sübutların təqdim edilməsindən onlardan asılı olmayan səbəblərə görə mümkün olmadığını əsaslandırın."

1.26.2. aşağıdakı məzmununda 78.1-1-ci maddə əlavə edilsin:
"78.1-1. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin təbii olduğunu məhkəmələrdə bu Məcəllənin 10-1.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada aparılan elektron məhkəmə icraatı zamanı işdə iştirak edən şəxslər yazılı sübutları yalnız "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminə yaradılan elektron kabinet vasitəsilə təqdim edir. Bununla bəla bu qaydada təqdim olunmuş yazılı sübutun haqqılıqlı şübhə doğurarsa, məhkəmə həmin yazılı sübutun əslinin və ya lazımı qaydada təsdiq olunmuş surətinin təqdim olumasını tələb edə bilər."

1.26.3. 78.4-cü maddədə "iki yüz iyirmi" sözləri "iki min" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.27. 79.3-cü maddəyə "ekspertlər" sözdən sonra " , mütəxəssislər" sözü əlavə edilsin;

1.28. 89.3-cü maddədə "Lazımı" sözü "Yazılı" sözü ilə əvəz edilsin;

1.29. 95.3-cü maddədən "10.9" və "sözləri çıxarılın və həmin maddədə "maddələrinin" sözü "maddəsinin" sözü ilə əvəz edilsin;

1.30. 97.1-ci maddənin birinci cümləsində "şəxsin" sözdən sonra "ya" zili qaydada verilən əsaslandırılmış" sözləri əlavə edilsin;

1.31. 101.1-ci maddənin birinci cümləsində "172.2-ci" sözləri "172.1.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.32. 106-cı maddə üzrə:

1.32.1. 106.3-cü maddənin ikinci cümləsində "Faktın" sözü "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin təbii olduğunu məhkəmələrdə məhkəmə iclaslarının fəsiləsiz audio yazısının aparıldığı hallar istisna olmaqla faktın" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.32.2. 106.4-cü maddədən "həqiqi" sözü çıxarılın;

1.33. 108.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"108.1. Mülki məhkəmə icraatında dövlət rüsumu aşağıdakı hallarda ödənilir:

108.1.1. iddia arızası verildikdə;

108.1.2. iddianın predmetinə dair müstəqil tələb irəli sürən üçüncü şəxslər işə qoşulmaq barədə ərizə verildikdə;

108.1.3. xüsusi icraat qaydasında baxılan işlər üzrə ərizə verildikdə;

108.1.4. məhkəmə əmri haqqında ərizə verildikdə;

108.1.5. müvəqqəti təminat tədbiri barədə ərizə verildikdə;

108.1.6. iş üzrə icraatın xitamı verilməsi, iddianın baxılmamış saxlanılması, məhkəmə cərimələrinin qoyulması, müvəqqəti təminat tədbirinin təbii və ya bundan imtina barədə qərardaldan şikayət verildikdə;

108.1.7. apellyasiya, kassasiya və ya əlavə kassasiya şikayəti verildikdə;

108.1.8. qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə aktlarına yeni açılmış hallar üzrə yenidən baxılması üçün ərizə verildikdə;

108.1.9. məhkəmə aktlarının surətləri təkrarən verildikdə;"

1.34. 112-ci maddə üzrə:

1.34.1. 112.4-cü maddədən ikinci cümlə çıxarılın;

1.34.2. aşağıdakı məzmununda 112.5-ci və 112.6-cı maddələr əlavə edilsin:
"112.5. İddianın qiyməti iddia arızası verilən vaxt mövcud olmuş bazar qiymətlərinə uyğun olaraq iddia arızasının icraatda qəbul edilməsi mərhələsində müəyyən olunmalıdır."

112.6. İddianın qiyməti açıq-aşkar əmlakın bazar qiymətinə uyğun olmadıqda, onun dəyəri məhkəmə tərəfindən müəyyən olunur."

1.35. 113.1-ci maddədə "dövlət rüsumunun miqdar əvvəlcədən hakim tərəfindən müəyyən edilir" sözləri " , habelə iddianın qiyməti düzgün göstərilmediyi hallarda dövlət rüsumunun miqdar hakim tərəfindən müəyyən edilən iddia qiymətinə müvafiq hesablanır" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.36. 119.1-ci və 119.2-ci maddələrdə "münasib" sözü "mütənəsib" sözü ilə əvəz edilsin;

1.37. 135.7-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci və üçüncü cümlələr əlavə edilsin:

"Bu halda işdə iştirak edən şəxs məhkəmə iclasının vaxtı və yeri haqqında lazımı qaydada xəbərdar edilməsi hesab edilir. SMS-in işdə iştirak edən şəxsə çatdırıldığı vaxt barədə məlumat "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminə qeyd edilir;"

1.38. 138.1-ci və 138.2-ci maddələrə "vəzifəli," sözdən sonra "işə şifahi və ya yazılı icraat qaydasında baxılması," sözləri əlavə edilsin;

1.39. Aşağıdakı məzmununda 139.3-cü və 139.4-cü maddələr əlavə edilsin:
"139.3. Məhkəmə bildirişində verilməsi apellyasiya və kassasiya şikayətinin qarşını ləğv etməsinə yönəldiyi və ya şikayətdə ifadə olunmuş dəlillərə əsasən mübahisənin predmetinin bəzən müddətə olundu halda, mübahisələndirilmə hissə ilə bağlı işdə iştirak edən digər şəxslərin şikayət vermək hüquqlarından vaxtında istifadə etməmələrini, habelə dəlillərinin irəli sürmələrinin sonradan isfatafət etməmələrini, habelə dəlillərinin irəli sürmələrinin sonradan isfatafət etməmələrini aradan qaldırması ilə nəticələnməyə xüsusi olaraq izah edilməlidir."

139.4. İşə yazılı icraat qaydasında baxılması barədə bildirişdə bu Məcəllənin 139.2.1, 139.2.3-139.2.8-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş məlumat, apellyasiya və kassasiya instansiyası icraatında işə həmin işdə iştirak edən şəxslərə şikayətlərə dair onların etiraz və ya izahatlarının təqdim edilməsinə dair təklif göstərilməlidir;"

1.40. 149-cu maddə üzrə:

1.40.1. 149.2-2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"149.2.2. İddiaçının, onun nümayəndəsinin (əgər iddia arızasının nümayəndə təqdim edirsə), cavabdehin və işdə iştirak edən digər şəxslərin, şahidin və məhkəmə iclasına dəvət etmək istədiyi digər şəxslərin soyadı, adı, atasının adı (hüquqi şəxsə münasibətdə adı), şəxsiyyəti təsdiqləməyə imkan verən digər məlumatlar, yaşayış yeri və ya olduğu yer (həm faktiki, həm də rəsmi qeyd alındığı ünvanı), yazışmaları aparılmasını istənilədiyi digər ünvan, olduğu halda - iş yerinin ünvanı, telefon nömrələri, o cümlədən mobil telefon nömrələri, elektron poçt ünvanı, cavabdehin və işdə iştirak edən di-

gər şəxslərin eyniləşdirmə məlumatları (şəxsiyyət vəsiqəsinin seriya nömrəsi və ya VÖEN, əcnəblərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin, xarici hüquqi şəxslərin və ya onların nümayəndəsinin eyniləşdirmə məlumatları)";

1.40.2. 149.2.3-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"149.2.3. İddianın predmeti və qiyməti, iddiaçının və ya arızanın tələbləri, onların öz tələblərinin əsası kimi istinad etdiyi fakt və hallar və onları təsdiq edən sübutların siyahısı, iddia bir neçə cavabdehə verildikdə isə onların hər birinə qarşı yönələn tələb;"

1.41. 150-cü maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"150.1. İddia arızasına aşağıdakı sənədlər əlavə edilir:
150.1.1. cavabdehlərin və üçüncü şəxslərin sayına görə iddia arızasının surətləri (iddia arızası elektron formada verildiyi hal istisna olmaqla);
150.1.2. dövlət rüsumunun ödənilməsinə təsdiq edən sənəd;
150.1.3. iddia arızasının səlahiyyətli şəxs tərəfindən imzalanmış təsdiq edən sənəd (iddia arızası elektron qaydada verildiyi halda belə səlahiyyətli elektron imza ilə təsdiq edildiyi hal istisna olmaqla);
150.1.4. bu Məcəllənin 150.2-ci maddəsinə uyğun olaraq kommersiya mübahisələri üzrə işdə iştirak edən digər şəxslər tərəfindən iddia arızasının surətinin və ona əlavə edilmiş sənədlərin alınması haqqında sənəd;

150.1.5. iddia arızası elektron qaydada verildiyi hal istisna olmaqla, iddia arızasında göstərilən bütün yazılı sübutların işdə iştirak edən şəxslərin sayına görə surətləri;

150.1.6. müqavilə ilə və ya həmin kateqoriya mübahisələr üçün qanunda və nəzərdə tutulmuşsa, cavabdehlə mübahisənin məhkəməyə qədər və ya pretenziya qaydasında nizama salınmasına riayət edilməsi təsdiq edən sənəd (kommersiya mübahisələri üzrə həmin sənədlər bu Məcəllənin 150.2-ci maddəsinə uyğun olaraq verilir);

150.1.7. "Mediasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, tərəflərin məhkəməyə müraciət etməzdən əvvəl mediasiya prosesinde iştirakı tələb olunduğu halda, həmin tələbə riayət edilməsini təsdiq edən sənəd.

150.2. Kommersiya mübahisələri üzrə elektron qaydada verilən iddia arızası və ona əlavə edilmiş sənədlər işdə iştirak edən digər şəxslərin "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminə yaradılmış elektron kabinetinə göndərilir və bu barədə məlumat elektron qaydada (elektron poçt və SMS vasitəsilə) onlara çatdırılır. Əgər sahibkar olan cavabdeh "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminə qeydiyyatdan keçməmişsə, bu halda kommersiya mübahisələri üzrə elektron qaydada verilən iddia arızası barədə bildiriş və "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminə qeydiyyatdan keçmə qaydasına dair məlumat həmin şəxsin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) informasiya sisteminə yaradılmış elektron kabinetinə göndərilir və bu barədə məlumat elektron qaydada (elektron poçt və SMS vasitəsilə) ona çatdırılır. Cavabdeh qeyri-rezident olduğu halda iddia arızası və ona əlavə edilmiş sənədlər onun nümayəndəsinin "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminə yaradılması elektron kabinetinə göndərilir.

150.3. İddiaçı ondan asılı olmayan səbəblərə görə hər hansı konkret sübutu iddia ilə birgə təqdim edə bilmədikdə, bunu iddia arızasında göstərməlidir;"

1.42. 151.3-cü maddədə "10" rəqəmləri "5" rəqəmi ilə əvəz edilsin;

1.43. 152-ci maddə üzrə:

1.43.1. 152.1.1-ci maddəyə "edilmədikdə" sözdən sonra "və ya bu Məcəllənin 150.1.1-ci maddəsində göstərilən sənədlər iddia arızasına əlavə edilmədikdə" sözləri əlavə edilsin;

1.43.2. 152.1.3-cü maddəyə "ərazi" sözdən sonra "və ya məhkəmə" sözləri əlavə edilsin;

1.43.3. 152.1.9-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 152.1.10-cu maddə əlavə edilsin:
"152.1.10. kommersiya mübahisələri üzrə iddia arızası bu Məcəllənin 10-1.3-cü maddəsinin tələblərinə uyğun verilmədikdə;"

1.44. 153-cü maddə üzrə:

1.44.1. 153.2.1-ci maddəyə "qaydasında" sözdən sonra "və ya mülki məhkəmə icraatı qaydasında" sözləri əlavə edilsin";

1.44.2. 153.3-cü maddənin ikinci cümləsinə "qaydasında" sözdən sonra "və ya mülki məhkəmə icraatı qaydasında" sözləri, "orqana" sözdən sonra "və ya məhkəməyə" sözləri əlavə edilsin;

1.45. 154-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"Maddə 154. İddia arızasına etiraz etmə

154.1. İşdə iştirak edən şəxs iddia arızasının surətini aldıqdan sonra 20 gün ərzində iddiaçı etirazını, qoyulmuş suallara cavablarını və ərizəyə əlavə olunmuş sənədləri münasibətini, həmçinin iddiaçı etirazını və ona əlavə olunmuş sənədlərin surətlerini iddiaçıya və məhkəməyə təqdim edir.

154.2. İddiaçı etirazda aşağıdakıları göstərməlidir:
154.2.1. etirazın göndərildiyi məhkəmənin adı;

154.2.2. işdə iştirak edən şəxs, onun nümayəndəsinin (əgər etirazı nümayəndə təqdim edirsə), şahidin və məhkəmə iclasına dəvət etdiyi digər şəxslərin soyadı, adı, atasının adı, yaşayış yeri (həm faktiki, həm də rəsmi qeyd alındığı ünvanı), olduğu halda - iş yerinin ünvanı, telefon nömrələri, o cümlədən mobil telefon nömrələri, elektron poçt ünvanı, cavabdehin və işdə iştirak edən digər şəxslərin eyniləşdirmə məlumatları (şəxsiyyət vəsiqəsinin seriya nömrəsi və ya VÖEN, əcnəblərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin, xarici hüquqi şəxslərin və ya onların nümayəndəsinin eyniləşdirmə məlumatları);

154.2.3. iddianı etiraz edib-et

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəllə 2-ci səh.

1.62. 175-ci maddə üzrə:
1.62.1. 175.1-ci maddədə "dinləməyə" sözü "öyrənməyə" sözü ilə əvəz edilsin;
1.62.2. 175.3-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"175.3. İşə hakimlərin dəyişilmə tərkibində baxılır. Bu Məcəllədə nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, işə şifahi dinləmələr keçirilməklə baxılır.;"
1.63. 177.3-cü maddədə "əlli beş" sözləri "beş yüz" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.64. 184-cü maddə üzrə:
1.64.1. 184.1-ci maddədən , onların bütün sübutları təqdim edib-ətməmələrini, iş materialları ilə tanış olub-olmalarını aydınlaşdırın" sözləri çıxarılınsın;
1.64.2. 184.2-ci maddədə "Hakimin işdə iştirak edən şəxslərə təklif etməsinə baxmayaraq, onların iddia ərizəsinə dair rəyi (etirazı) və ya əlavə" sözləri "İşdə iştirak edən şəxslərin iddia ərizəsinə etirazı və ya" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.64.3. 184.3-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"184.3. Hakimin yeni sübutun təqdim və ya tələb edilməsi barədə vəsatəti yalnız o halda təmin edir ki, bunun üçün əsaslar məhkəmə baxışı gedişində əmələ gəlmiş olsun və ya işdə iştirak edən şəxslər işin məhkəmədə baxılmağa hazırlanması yekunlaşsana qədər həmin vəsatətin verilməsinin onlardan asılı olmayan səbəblərə görə mümkün olmadığını əsaslandırın.;"
1.64.4. aşağıdakı məzmununda 184.5-ci maddə əlavə edilsin:
"184.5. İşdə iştirak edən şəxslərin vəsatətləri əsaslandırılmaldır. Hakim işin baxılmasını yubatmaq məqsədilə verilmiş vəsatətləri rədd edir.;"
1.65. 188-ci maddə üzrə:
1.65.1. 188.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"188.1. İşə baxılmasının təxirə salınmasına məhkəmənin əsaslandırılmış qərarı ilə, qəbaqadan nəzərdə tutula bilməyən aşağıdakı müstəsna hallarda ləğv edilir:
188.1.1. işdə iştirak edən şəxslərdən hər hansı biri və ya tərcüməçi gəl-mədikdə;
188.1.2. iddianın əsasını və ya predmetini dəyişmək üçün ərizə verildikdə;
188.1.3. qarşılıqlı iddia verildikdə;
188.1.4. əlavə sübutlar təqdim və tələb etmək zərurəti yarandıqda;
188.1.5. işdə iştirak etməyə digər şəxs cəlb edildiyinə görə məhkəmə həmin iclasda işə baxılmasını qeyri-mümkün hesab etdikdə;
188.1.6. Bu Məcəllədə nəzərdə tutulmuş digər hallarda.;"
1.65.2. 188.3-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"188.3. İşə baxılması 3 dəfədən artıq təxirə salına bilməz.;"
1.66. 190-cı maddə üzrə:
1.66.1. maddənin mətninin ikinci cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"Bundan sonra sədrlik edən iddianı və iddiaya etirazda göstərilmiş işin faktiki hallarını, işin mübahisəsiz hallarını və tərəflərin mübahisələndirdiyi halları, həmçinin tərəflərin təqdim etdiyi sübutları elan edir.;"
1.66.2. aşağıdakı məzmununda üçüncü cümlə əlavə edilsin:
"İşin maruzəndəsindən sonra sədrlik edən əlavələrin və ya dəqiqləşdirmələrin olub-olmamasını aydınlaşdırın.;"
1.67. aşağıdakı məzmununda 192.3-cü maddə əlavə edilsin:
"192.3. Uşaqların hüquq və mənafələri ilə bağlı mübahisələrin həlli zamanı mübahisə ilə mənafətlərinə toxunulan uşaqların fikrinin öyrənilməsi uşağın təbii aldığı müəssisənin nümayəndəsinin iştirakı ilə aparılır. Zəruri halda həmin iclasda uşağın valideynləri, övladlığa götürülən, qayyum və ya himayəçi də iştirak edə bilər. Göstərilən şəxslər sədrlik edəninin icazəsi ilə uşağa suallar verə bilərlər.;"
1.68. 193-cü maddənin mətni 193.1-ci maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 193.2-ci maddə əlavə edilsin:
"193.2. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə bu Məcəllənin 10-1.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada aparılan elektron məhkəmə icraatında bu Məcəllənin 78.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada məhkəmənin tələbi əsasında işdə iştirak etməyən şəxslər tərəfindən təqdim olunmuş yazılı sübutlar, məhkəmə araşdırması gedişində təqdim olunmuş ekspert rəyi, mütəxəssisin məsləhəti, dövlət orqanlarını və yerli özünüidarə orqanlarının rəyləri, bu Məcəllənin 83-cü, 85-ci və 167.1.11-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş qaydada toplanmış yazılı sübutlar və ya onların müayinə protokolları, 105.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada toplanmış şahid ifadələri işə baxan məhkəmə tərəfindən elektron məhkəmə icraatı materiallarına əlavə edildikdən sonra tədqiq edilə bilər.;"
1.69. 200-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"Maddə 200. **Şəxsi yazışmaların elan edilməsi**
Şəxsi yazışmaların gizliliyini qorumaq məqsədi ilə bu yazışmalar yalnız onların ünvanlandığı şəxslərin razılığı ilə açıq məhkəmə iclasına açıqlana bilər. Əgər belə razılıq olmazsa həmin sübutların elan və tədqiq edildiyi məhkəmə iclasları qapalı keçirilir.;"
1.70. 209-cü maddə üzrə:
1.70.1. 209.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"209.1. Bütün sübutlar tədqiq edildikdən sonra, sədrlik edən işdə iştirak edən şəxslər və onların nümayəndələrinin bu barədə mövqeyini öyrənməklə iş üzrə halları tədqiqinin qurtardığını elan edir və məhkəmə çıxışlarına keçir.;"
1.70.2. 209.2-ci maddə ləğv edilsin;
1.71. 212-ci maddədən "yeni" sözü hər iki halda çıxarılınsın və həmin maddəyə "sübutlar" sözdən sonra "yenidən" sözü əlavə edilsin;
1.72. 214-cü maddə üzrə:
1.72.1. 214.2-ci maddədə "qətnamə" sözü "qətnamənin nəticə hissəsi" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.72.2. 214.4-cü maddənin üçüncü cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"İşdə iştirak edən şəxslərin tələbi ilə qətnamənin giriş və nəticə hissələrini əks etdirən çıxarış elan olduğu gün həmin şəxslərə rəsmi qaydada verilir.;"
1.73. 215-ci maddədə "qətnaməni və yaxud onun" sözləri "qətnamənin" sözü ilə əvəz edilsin;
1.74. 216-cı maddə üzrə:
1.74.1. adından "və elan edilməsi" sözləri çıxarılınsın;
1.74.2. 216.4-cü maddə ləğv edilsin;
1.75. 217-ci maddə üzrə:
1.75.1. 217.3-cü maddədən "haqiqi" sözü çıxarılınsın;
1.75.2. aşağıdakı məzmununda 217.5-ci maddə əlavə edilsin:
"217.5. Bu Məcəllənin 10-1.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş məhkəmə icraatında işə baxan məhkəmə öz qətnaməsini yalnız elektron məhkəmə icraatı materiallarına əlavə edilməsi və məhkəmə iclasında tədqiq olunmuş sübutlara əsaslandırın.;"
1.76. 218.2-ci maddədə "yeni halları aydınlaşdırmağı və ya əlavə sübutları" sözləri "halları əlavə olaraq aydınlaşdırmağı və ya sübutları əlavə olaraq" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.77. 220-ci maddə üzrə:
1.77.1. 220.3-cü maddədən "və ya mülahizələri" sözləri çıxarılınsın;
1.77.2. 220.4-cü maddənin birinci cümləsinə "qanun və" sözlərindən sonra "digər" sözü əlavə edilsin, həmin maddədə "normativ" sözü "digər" sözü ilə əvəz edilsin;
1.78. 222.2-ci maddədə "ziyan" sözü "faiz borcunu, zərər" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.79. 227.1-ci maddə ləğv edilsin və 227.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"227.2. Qətnamənin nəticə hissəsi elan edildikdən sonra əsaslandırılmış qətnamənin tərtib edilməsi 10 iş günü müddətində başa çatdırılmaldır.;"
1.80. 228-ci maddə üzrə:
1.80.1. adında "Qətnamədəki" sözü "Qətnamədə və qəraradda" sözü ilə əvəz edilsin;
1.80.2. 228.2-ci maddəyə "qətnamədə" sözdən sonra "və ya qəraradda" sözləri əlavə edilsin;
1.81. 229-cü maddə üzrə:
1.81.1. adına "qətnamə" sözdən sonra "və əlavə qəraradd" sözləri əlavə edilsin;
1.81.2. 229.1-ci maddəyə "iş üzrə qətnamə" sözlərindən sonra "və ya qəraradd" sözləri əlavə edilsin, "əlavə qətnamə" sözlərindən sonra "və ya əlavə qəraradd" sözləri əlavə edilsin;
1.81.3. 229.1.1-ci maddəyə "qətnamə" sözdən sonra "və ya qəraradd" sözləri əlavə edilsin;
1.81.4. 229.2-ci maddənin birinci cümləsinə "Əlavə qətnamənin" sözlərindən sonra "və ya əlavə qəraraddın" sözləri, "məsləyə qətnamənin" sözlərindən sonra "və ya qəraraddın" sözləri əlavə edilsin;
1.81.5. 229.2-ci maddənin ikinci cümləsinə "qətnamə" sözdən sonra "və ya əlavə qəraradd" sözləri əlavə edilsin;
1.81.6. 229.2-cü maddənin üçüncü cümləsində "əlavə qətnamənin çıxarılması məsələsinə" sözləri "məsləyə" sözü ilə əvəz edilsin;
1.81.7. 229.3-cü maddəyə "qətnamə" sözdən sonra "və ya əlavə qə-

rardad" sözləri əlavə edilsin, "qətnamədən" sözdən sonra "və ya əlavə qəraraddan" sözləri əlavə edilsin;
1.82. 230-cu maddə üzrə:
1.82.1. adına, 230.4-cü maddənin birinci cümləsinə, 230.5-ci maddəyə "Qətnamənin" sözdən sonra "və ya qəraraddın" sözləri əlavə edilsin;
1.82.2. 230.1-ci maddədə " , apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən" sözləri "işdə iştirak edən şəxslərin ərizəsi əsasında" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.82.3. 230.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"230.2. Birinci instansiya və apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsi və ya qəraradı dəyişirsə və yeni məhkəmə aktı çıxarılırsa, onun izah edilməsini iş üzrə son qətnaməni və ya qəraradı çıxarmış məhkəmə heyətə keçirir.;"
1.82.4. 230.3-cü maddəyə "Qətnamə" sözdən sonra "və ya qəraradd" sözləri əlavə edilsin;
1.82.5. 230.4-cü maddənin üçüncü cümləsində "qətnamənin izah edilməsi məsələsinə" sözləri "məsləyə" sözü ilə əvəz edilsin;
1.83. 233.1-ci maddədə "qəbul edildiyi" sözləri "işdə iştirak edən şəxslərə rəsmi qaydada verildiyi" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.84. aşağıdakı məzmununda 236-1-ci maddə əlavə edilsin:
"Maddə 236-1. **İcrada dönüş**
236-1.1. İcra edilmiş qətnamə ləğv edildikdə və işə yenidən baxıldıqdan sonra iddianın tamamilə və ya onun bir hissəsinin rədd edilməsi haqqında qətnamə, yaxud iş üzrə icraata xitam verilməsi, yaxud da iddianın baxılmamış saxlanması haqqında qəraradd çıxarıldıqda bu aktı qəbul etmiş məhkəmə icrada dönüş edilməsi barədə tədbirlər görməli, o cümlədən ləğv edilmiş qətnamə üzrə bir tərəfin xeyrinə alınanları digər tərəfə qaytarmalı, əmlakı qaytarmaq mümkün olmadıqda isə, həmin əmlakın dəyərini tutmalıdır. 236-1.2. Məhkəmə öz təşəbbüsü ilə icrada dönüş haqqında məsələyə baxmalı və iş üzrə icraatın yekunlaşdığı yeni qətnamədə, yaxud qəraradda onu həl etməlidir.
236-1.3. Məhkəmə ləğv edilmiş qətnamənin icrasında dönüş haqqında ki məsələni həl etməzsə, işdə iştirak edən şəxslərin, yaxud işdə iştirak etməyə cəlb edilməyən, lakin ləğv edilməsi qətnamə və ya qəraradd əsasında aparılmış icra onların hüquq və vəzifələrinə toxunan hallarda digər şəxslərin icrada dönüş haqqında ərizəsi üzrə məhkəmə qəraradd qəbul edir. Bu ərizəyə işdə iştirak edən şəxslər bəxərdar edilməklə, məhkəmə iclasında baxılır. Lakin həmin şəxslərin gəlməsinə məhkəmə qarşısında qoyulmuş məsələni həl etməyə mane olur.
236-1.4. İcrada dönüş haqqında məsələ üzrə məhkəmə qəraraddından şikayət verilib bilər.
236-1.5. İşə kassasiya, əlavə kassasiya, hüquq və əzadlıqların pozulması ilə bağlı yeni hallar üzrə və qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə aktların yeni açılmış hallar üzrə yenidən baxılması üzrə məhkəmə icraatı qaydasında baxan məhkəmə, yeni qərar qəbul edərsə və ya iş üzrə icraata xitam verirsə, yaxud iddianı baxılmamış saxlayarsa, qətnamənin icrasında dönüş barədə məsələni həl etməli, yaxud da onu apellyasiya instansiyası məhkəməsinin həllinə verməlidir.
236-1.6. Bu maddənin müddəaları ilə müəyyən edilmiş qaydalar icra edilmiş məhkəmə qəraradlarına münasibətdə müvafiq olaraq tətbiq edilir.;"
1.85. 254-cü maddə üzrə:
1.85.1. 254.1-ci maddədə "Hakim" sözü "Məhkəmə" sözü ilə əvəz edilsin;
1.85.2. 254.2-ci maddə ləğv edilsin;
1.86. 255.0-cü maddənin birinci abzasında "Hakim" sözü "Məhkəmə" sözü ilə əvəz edilsin;
1.87. 256.0-cü maddənin birinci abzasında "hallarda" sözü "müddətdə" sözü ilə əvəz edilsin;
1.88. 259-cü maddə üzrə:
1.88.1. 259.0.9-cü maddə ləğv edilsin;
1.88.2. 259.0.12-ci maddədə "150.0.1-150.0.3-cü" sözləri "150.1.2-ci və ya 150.1.3-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.89. 261.0.1-ci maddəyə "məhkəmədə" sözdən sonra "və ya mülki məhkəmə icraatı qaydasında" sözləri əlavə edilsin;
1.90. 262.3-cü maddədə "İşin məhkəmə orqanlarına aidi olmaması nəticəsində və ya bu Məcəllənin 261.0.8-ci maddəsində" sözləri "Bu Məcəllənin 261.0.1-ci və ya 261.0.8-ci maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.91. 265.4-cü maddədə "tərəfləri və digər şəxslərin hərəkətlərində" sözləri "proses iştirakçıların və ya digər şəxslərin əməllərində" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.92. 266-cı maddə üzrə:
1.92.1. 266.1-ci maddəyə "çıxardığı" sözdən sonra "müvafəqəti təminat tədbirinin tətbiqi və ya ləğvi barədə qəraradı həmin gündən gec olmayaraq, digər qəraradları isə" sözləri əlavə edilsin;
1.92.2. 266.3-cü maddədə "qəraradı çıxardıqdan sonra" sözləri "müvafəqəti təminat tədbirləri haqqında qəraradı çıxardıqdan sonra dərhal, digər qəraradları isə" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.93. 268.2-ci maddə ləğv edilsin;
1.94. 269-cü maddə üzrə:
1.94.1. 269.1-ci maddəyə "müddətində" sözdən sonra "yazılı icraat qaydasında" sözləri əlavə edilsin;
1.94.2. 269.3-cü maddəyə "verildikdə isə" sözlərindən sonra "həmin şikayət bu Məcəllənin 403-1.5-ci maddəsinin tələbləri izah edilməklə işdə iştirak edən şəxslərə rəsmi qaydada verilir və iş" sözləri əlavə edilsin;
1.95. 271.1-ci maddədə "Məhkəmə iclasını və ya məhkəmədən kənar ayrıca prosesual hərəkətin protokolu işə baxmanın" sözləri "Protokol məhkəmə iclasının" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.96. 273-cü maddəyə "nümayəndələr" sözdən sonra " , həmçinin vəkillər" sözləri əlavə edilsin;
1.97. 278-ci maddə üzrə:
1.97.1. 278.2.2-ci və 278.2.3-cü maddələrə "və ya olduğu yer" sözlərindən sonra "(həm faktiki, həm də rəsmi qeydə alındığı ünvani), olduğu halda - iş yerinin ünvanı, telefon nömrələri, o cümlədən mobil telefon nömrələri, elektron poçt ünvanı, həmin şəxslərin əyiləşdirmə məlumatları (şəxsiyyət vəsiqəsinin və ya VÖEN nömrəsi, əcnəblərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin, xarici hüquqi şəxslərin və ya onların nümayəndəsinin əyiləşdirmə məlumatları)" sözləri əlavə edilsin;
1.97.2. aşağıdakı məzmununda 278.4-cü maddə əlavə edilsin:
"278.4. Ərizenin bu Məcəllənin 278.1-ci və 278.2-ci maddələrində müəyyən olunmuş formasına və məzmununa riayət edilmədikdə, yaxud bu Məcəllənin 152.1.2-152.1.9-cü maddələrində müəyyən edilmiş əsaslar olduqda hakim iznini və ona əlavə olunmuş sənədləri qey qaytarır. Ərizenin qaytarılması həmin nöqsanlar aradan qaldırıldıqdan sonra əmir icraatı qaydasında yenidən məhkəməni müraciət etməyə mane olur.;"
1.98. 283-cü maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"Borclunun etirazı vaxtında verilməyirsə, hakim əmrin ləğv edilməsi və işə iddia icraatı qaydasında baxılması barədə qəraradd çıxarır. Həmin qəraraddan şikayət verilib bilməz.;"
1.99. 284-1-ci maddədə "iki" sözü "beş" sözü ilə əvəz edilsin;
1.100. 284-3-cü maddə üzrə:
1.100.1. 284-3.2.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"284-3.2.2. İddiaçının, onun nümayəndəsinin (əgər ərizi nümayəndə verirsə), cavabdehlin soyadı, adı, atasının adı, yaşayış yeri (həm faktiki, həm də rəsmi qeydə alındığı ünvanı), olduğu halda - iş yerinin ünvanı, telefon nömrələri, o cümlədən mobil telefon nömrələri, elektron poçt ünvanı, həmin şəxslərin əyiləşdirmə məlumatları (şəxsiyyət vəsiqəsinin seriya nömrəsi və ya VÖEN, əcnəblərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin, xarici hüquqi şəxslərin və ya onların nümayəndəsinin əyiləşdirmə məlumatları), 1.100.2. 284-3.2.4-cü maddəyə "sənədlər" sözdən sonra " , əmlakın verilməsi tələbləri üzrə tələb olunan əmlakın dəyərini dair sübutlar" sözləri əlavə edilsin;
1.100.3. aşağıdakı məzmununda 284-3.5-ci maddə əlavə edilsin;
"284-3.5. Ərizenin bu Məcəllənin 284-3.1-ci və 284-3.2-ci maddələrində müəyyən olunmuş formasına və məzmununa riayət edilmədikdə, yaxud bu Məcəllənin 152.1.2-152.1.9-cü maddələrində müəyyən edilmiş əsaslar olduqda hakim iddia ərizəsini və ona əlavə olunmuş sənədləri qey qaytarır. Ərizenin qaytarılması həmin nöqsanlar aradan qaldırıldıqdan sonra kiçik iddialar üzrə sadələşdirilmiş icraat qaydasında yenidən məhkəməyə müraciət etməyə mane olur.;"
1.101. 284-4.1.3-cü maddənin sonunda nöqtəli vergüli işarəsi nöqtə işarəsi ilə əvəz edilsin və 284-4.1.4-cü maddə ləğv edilsin;
1.102. 284-5-ci maddə üzrə:
1.102.1. 284-5.4-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"284-5.4. Məhkəmə aşağıdakı hallarda işə iddia icraatı qaydasında baxılması haqqında əsaslandırılmış qəraradd çıxarır:
284-5.4.1. qarşılıqlı iddia verildirsə;
284-5.4.2. üçüncü şəxs işə daxil olmuş barədə vəsatəti təmin edərsə;
284-5.4.3. tərəflərin təqdim etdiyi sənədlər iş üzrə yekun qərarın çıxarılması üçün kifayət etmirsə;
284-5.4.4. iş üzrə əlavə araşdırmanın, o cümlədən sübutların yerində müayinəsi, tərəfləri qaçıraraq izahatların alınması, yaxud şahidlərdən ifadələrin və ya ekspertlərdən rəyin alınması zərurəti yaranarsa.;"
1.102.2. aşağıdakı məzmununda 284-5.5-ci maddə əlavə edilsin:
"284-5.5. Bu Məcəllənin 284-5.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan qəraraddan şikayət verilib bilməz.;"

1.103. 284-6-cı maddə üzrə:
1.103.1. 284-6.1-ci maddəyə "iddianın" sözdən sonra "tam və ya qismən" sözləri əlavə edilsin;
1.103.2. 284-6.3-cü maddə ləğv edilsin;
1.104. 305.1.7-ci, 305.1.8-ci və 339-341-ci maddələr ləğv edilsin;
1.105. 329.3-cü maddədən "xüsusi" sözü çıxarılınsın;
1.106. 338-1-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:
"Məhkəmə bu barədə qəraradd çıxarır və həmin qəraraddan şikayət verilib bilər.;"
1.107. 350.1-cü maddənin birinci cümləsində "qərar" sözü "qətnamə" sözü ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə aşağıdakı məzmununda üçüncü cümlə əlavə edilsin:
"Qətnamə yalnız qapalı məhkəmə iclası iştirakçıları üçün elan edilir.;"
1.108. Aşağıdakı məzmununda 355-18-1-ci maddə əlavə edilsin:
"Maddə 355-18-1. **Bankın öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyası müddətinin uzadılması**
355-18-1.1. Bankın öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyası müddəti "Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada bankın əsaslandırılmış ərizəsi əsasında işə baxan məhkəmə tərəfindən uzadıla bilər.
355-18-1.2. Bankın öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyası müddətinin uzadılması haqqında ərizəyə məhkəməyə verildikdən sonra məhkəmə tərəfindən 10 gün ərzində baxılır və qəraradd qəbul edilir. Qəraradd dərhal qüvvəyə minir və qəraraddan şikayət verilməsi onun icrasını dayandırır.
355-18-1.3. Həmin qəraraddan şikayət, qəraradd rəsmi qaydada işdə iştirak edən şəxslərə verildiyi gündən 10 gün müddətində bu Məcəllənin 21-ci fəsilə ilə müəyyən edilmiş qaydada verilib bilər.;"
1.109. 361-ci maddə üzrə:
1.109.1. 361.1-ci maddədə "Apellyasiya" sözü "Bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş formada verilən apellyasiya" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.109.2. 361.1.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"361.1.2. şikayəti verən şəxsin soyadı, adı, atasının adı, (hüquqi şəxsə münasibətdə adı) şəxsiyyətini əyiləşdirməyə imkan verən digər məlumatlar, yaşayış yeri və ya olduğu yer (həm faktiki, həm də rəsmi qeydə alındığı ünvanı), yazışmaların aparılmasının istənilidyi digər ünvan, işdə prosesual vəziyyəti.;"
1.109.3. 361.1.3-cü maddədə "qətnamə" sözü "məhkəmə aktı" sözləri ilə, "qətnamənin" sözü "həmin aktı" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.109.4. 361.1.4-cü maddədə "işin materiallarına istinad etməklə ərizəçinin qətnaməni düzün hesab etmədiyi əsaslar" sözləri "məhkəmə aktının hansı hissədə mübahisələndirildiyi" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.109.5. 361.1.5-ci maddədə "şikayətin redaksiyada verilsin:
"361.1.5. şikayət verən şəxsin məhkəmə aktını düzün hesab etmədiyi konkret əsaslar.;"
1.109.6. aşağıdakı məzmununda 361.1.6-cı və 361.1.7-ci maddələr əlavə edilsin:
"361.1.6. şikayət verən şəxsin istinad etdiyi konkret fakt və hallar, habelə onun təsdiq edən sübutlar,
361.1.7. şikayətə əlavə edilən sənədlərin siyahısı.;"
1.110. 363-cü maddə üzrə:
1.110.1. 363.1-ci maddəyə "imzalanmışdırsa" sözdən sonra " , habelə apellyasiya şikayəti vermək hüququ olmayan şəxs tərəfindən verilməyirsə" sözləri əlavə edilsin;
1.110.2. aşağıdakı məzmununda 363.1.1-1-1-ci maddə əlavə edilsin:
"363.1.1-1. apellyasiya şikayəti bu Məcəllənin 361-cü maddəsinin tələblərinə riayət edildikdən verilməyirsə.;"
1.110.3. 363.1.4-cü maddədə "şikayətinin icraata qəbul edilməsi haqqında qəraradd işdə iştirak edən şəxslərə" sözləri "şikayət ona əlavə olunmuş sənədlərlə və işlə birlikdə apellyasiya instansiyası məhkəməsinə" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.110.4. 363.1.4-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergüli işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 363.1.5-ci maddə əlavə edilsin:
"363.1.5. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə bu Məcəllənin 10-1.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş qaydada aparılan elektron məhkəmə icraatında apellyasiya şikayəti həmin maddənin tələblərinə uyğun verilmədikdə.;"
1.111. 364-cü maddənin mətni 364.1-cü maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 364.2-cü maddə əlavə edilsin:
"364.2. Apellyasiya şikayəti işdə iştirak etməyən şəxslər tərəfindən verildikdə məhkəmə qəbul edilən qətnamənin onların hüquq və vəzifələrinə toxunmasını, daha sonra isə bu Məcəllənin 361-ci maddəsinin tələblərinə uyğunluğunu yoxlayır və bunun nəticəsində dair qəraradd qəbul edir. Bu qəraraddan şikayət verilib bilər.;"
1.112. 367.1-ci maddədə "əks tərəf" sözləri "işdə iştirak edən şəxslərə" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.113. 369.1-ci maddədə "tanınmasına" sözü "qanuni qüvvəyə minməsinə" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.114. 371-ci və 372.5-ci maddələr ləğv edilsin;
1.115. 372.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"372.2. Yeni sübut və yeni tələblər apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən o halda qəbul edilir ki, işdə iştirak edən şəxslər həmin sübutları və tələblərin birinci instansiya məhkəməsinə təqdim edilməsinin onlardan asılı olmayan səbəblərə görə mümkün olmadığını əsaslandırın.;"
1.116. 382-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"Maddə 382-1. **Şikayət baxılmasına dair məhkəmə aktının çıxarılması və elan edilməsi**
382-1. İş üzrə araşdırma yekunlaşdıqdan sonra məhkəmə yerində müşavirə apararaq və ya müşavirə otağında səs çoxluğu ilə məhkəmə aktını qəbul edir. İşdə iştirak edən şəxslərin məhkəmə iclasına gəlmədiyi hallar istisna olmaqla, məhkəmə aktının giriş və nəticə hissələrini elan edir, məhkəmə aktından şikayət etmə qaydası və müddətini, habelə tərəflərin müraciət olduğu halda onun nəticə hissəsini izah edir.
382-2. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə qətnamənin elan edilməsi nəticə hissəsi barədə məlumat həmin gün hakimlərin elektron imzası ilə təsdiq edilməklə "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminə yerləşdirilir.;"
1.117. 383-cü maddədə "Apellyasiya icraatında" sözləri "Şikayətə məhkəmə iclasında baxıldıqda" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.118. 384-cü maddə üzrə:
1.118.1. 384.0.4-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"384.0.4. İşə məhkəmə və ya ərazi aidiyyəti qaydalarının pozulması ilə baxıldıqda müəyyən etdikdə, qətnaməni ləğv edib, işi aidiyyəti üzrə birinci instansiya məhkəməsinə göndərə bilər.;"
1.118.2. aşağıdakı məzmununda 384.0.5-ci və 384.0.6-cı maddələr əlavə edilsin:
"384.0.5. birinci instansiya məhkəməsinin qətnamə və ya qəraraddını qismən ləğv edə, qətnamə və ya qəraraddı tamamilə, yaxud qismən ləğv edib, bu Məcəllənin 259.0.1-259.0.5-ci və 259.0.8-259.0.12-ci maddələrində müvafiq olaraq iddianı tamamilə, yaxud qismən baxılmamış saxlaya, qətnamə və ya qəraraddı tamamilə, yaxud qismən ləğv edib, bu Məcəllənin 261-ci maddələrində müvafiq olaraq iş üzrə icraata xitam verə bilər. Bu Məcəllənin 259.0.11-ci maddəsində göstərilən əsaslar işə yalnız birinci instansiya məhkəməsinə baxılarkən yarandığı halda tətbiq edilir;
384.0.6. apellyasiya şikayətinin bu Məcəllənin tələblərinə zidd olaraq icraata qəbul olunması, yaxud da icraata qəbul olunduqdan sonra digər şəxslərin apellyasiya şikayəti ilə birinci instansiya məhkəməsinə müraciət etməsi müəyyən edərsə, icraata qəbul qəraraddını ləğv edərək işi apellyasiya baxışından çıxarmağa birinci instansiyası məhkəməsinə qaytara bilər.;"
1.119. 385-ci maddənin altında və 385.1-ci maddədə "qətnaməsinin" sözü "aktının" sözü ilə əvəz edilsin;
1.120. 387-ci maddə üzrə:
1.120.1. 387.1-ci maddəyə "qətnamənin" sözdən sonra hər iki halda "və ya qəraraddın" sözləri əlavə edilsin;
1.120.2. 387.2-cü maddəyə "qətnaməsi" sözdən sonra "və ya qəraraddı" sözləri əlavə edilsin;
1.120.3. 387.2.5-ci və 387.2.6-cı maddələrə "qətnamə" sözdən sonra "və ya qəraradd" sözləri əlavə edilsin;
1.120.4. 387.2.7-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergüli işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 387.2.8-ci və 387.2.9-cü maddələr əlavə edilsin:
"387.2.8. iddianın baxılmamış saxlanması və ya iş üzrə icraata xitam verilməsi üçün bu Məcəllədə müəyyən edilmiş əsaslar olduğu halda məhkəmə işə məhyiyyətli üzrə baxmırsa;
387.2.9. işə ərazi və ya məhkəmə aidiyyəti qaydalarının pozulması ilə baxılmırsə.;"
1.120.5. 387.3-cü maddədə "387.2.7-ci" sözləri "387.2.9-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.121. 389-cü maddəyə, 390-cü maddənin adına və mətninə "qətnamədə" sözdən sonra "və ya qəraradda" sözləri əlavə edilsin;
1.122. 391-ci maddə ləğv edilsin;
1.123. aşağıdakı məzmununda 394-1-ci maddə əlavə edilsin:
"Maddə 394-1. **Kiçik iddialara dair işlər üzrə sadələşdirilmiş icraat qaydasında baxılması işlərlə bağlı çıxarılmış məhkəmə qətnamələrindən verilməsi apellyasiya şikayətlərinə baxılması**

394-1.1. Kiçik iddialara dair işlər üzrə sadələşdirilmiş icraat qaydasında baxılmış işlər üzrə çıxarılmış məhkəmə qətnamələrindən verilməsi apellyasiya şikayəti mümkün hesab edilirsə, məhkəmə onun daxil olduğu

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 3-cü səh.

1.131.3. 407.1.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"407.1.2. şikayəti verən şəxsin soyadı, adı, atasının adı, (hüquqi şəxsə münasibətdə adı) şəxsiyyətini eyniləşdirməyə imkan verən digər məlumatlar, yaşayış yeri və ya olduğu yer (həm faktiki, həm də rəsmi qeydə alındığı ünvan), yazışmaların aparılmasını istənilidyi digər ünvan, işdə prosesual vəziyyəti";

1.131.4. 407.1.4-cü maddəyə "tələbi," sözündən sonra "məhkəmə aktının hansı hissədə mübahisələndirildiyi," sözləri, "ibarət olması" sözlərindən sonra ", işə məhkəmə iclasında baxılması istənilidyi halda bu Məcəllənin 414.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş əsasların mövcudluğunun əsaslandırılması" sözləri əlavə edilsin;

1.132. 408-ci maddə üzrə:

1.132.1. 408.1-ci maddəyə "hallarda" sözündən sonra "apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən" sözləri əlavə edilsin;

1.132.2. 408.1.1-ci maddədə "407.1-ci maddəsinin" sözləri "402-ci və 407.1-ci maddələrinin" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə "imzalanmışsa" sözündən sonra ", habelə kassasiya şikayəti vermək hüququ olmayan şəxs tərəfindən verilməmişdirsə" sözləri əlavə edilsin.

1.132.3. 408.1.2-ci maddə ləğv edilsin;

1.132.4. 408.1.6-cı maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin və aşağıdakı məzmununda 408.1.7-ci maddə əlavə edilsin:

"408.1.6. kassasiya şikayəti işlə birlikdə kassasiya instansiyası məhkəməsinə göndəriləndə şikayəti verən şəxsin onun geri qaytarılması haqqında ərizəsi daxil olmuşdursa;

408.1.7. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu apellyasiya məhkəmələrində bu Məcəllənin 10.1-3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada aparılan elektron məhkəmə icraatında kassasiya şikayəti həmin maddənin tələblərinə uyğun verilmədikdə";

1.132.5. 408.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"408.2. İşin məhkəmə aidiyyəti üzrə göndərilməsi və ya məhkəmə aidiyyəti haqqında ərizənin rədd edilməsi barədə qərarlardan şikayət bu maddədə nəzərdə tutulmuş əsaslarla birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən qaytarılır";

1.132.6. 408.4-cü maddə ləğv edilsin;

1.132.7. 408.5-ci maddədə "408.1.1-408.1.6-cı" sözləri "408.1.1-408.1.5 və 408.1.7-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.133. 409-cü maddənin birinci və ikinci cümlələrində "407-ci maddəsinin" sözləri "402, 405 və 407-ci maddələrinin" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.134. 412.1.-ci maddədə "əks tərəfə" sözləri "işdə iştirak edən şəxslərə" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.135. 414-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 414. Kassasiya şikayətinə baxılması müddəti və qaydası

414.1. Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasına, yaxud Kommersiya Kollegiyasına işlə birlikdə daxil olmuş qətnamələrdən verilmiş kassasiya şikayətinə onun daxil olduğu gündən 3 ay müddətində, bu Məcəllə ilə nəzərdə tutulmuş hallarda qərardaddan verilmiş kassasiya şikayətinə isə 1 ay müddətində yazılı icraat qaydasında baxılır. Məhkəmə hüququn inkişafının və ya məhkəmə təcrübəsinin vahidliyinin təmin edilməsi üçün əhəmiyyətli hesab etdikdə, işə məhkəmə iclasında baxılması barədə qərardad qəbul edilir. Bu barədə işdə iştirak edən şəxslərə məlumat verilir.

414.2. Kassasiya şikayətinə məhkəmə iclasında baxılması barədə əsaslandırılmış vəsatət kassasiya şikayəti, yaxud işdə iştirak edən şəxsin kassasiya şikayəti ilə bağlı etirazı və ya izahatı ilə birlikdə verilməlidir";

1.136. 415-ci maddə üzrə:

1.136.1. 415.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"415.2. İşdə iştirak edən şəxslər, onların nümayəndələri və vəkilləri işə sifahi və ya yazılı qaydada baxılması, işə məhkəmə iclasında baxıldığı halda iclasın vaxtı və yeri barədə xəbərdar edirlir";

1.136.2. 415.3-cü maddədə "iclasın" sözü "Kassasiya instansiyasında işə məhkəmə iclasında baxılıqda, iclasın" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.137. 415-1-ci maddə üzrə:

1.137.1. adına "Kassasiya instansiyasında işə" sözlərindən sonra "məhkəmə iclasında" sözləri əlavə edilsin;

1.137.2. 415-1.2-ci maddənin ikinci və üçüncü cümlələri çıxarılсын;

1.138. Aşağıdakı məzmununda 415-2-ci maddə əlavə edilsin:

"Maddə 415-2. Ümumi şərtlər

Kassasiya icraatına bu fəslin və Məcəllənin kassasiya icraatının mahiyyətinə zidd olmayan müddəalardan tətbiq olunur";

1.139. 416-cı maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"416.1. Kassasiya instansiyası məhkəməsi işə şikayət həddində baxır və kassasiya şikayətində irəli sürülmüş dəlillər üzrə apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosesual hüquq normalarının düzgün tətbiq edilməsini yoxlayır.

416.2. Apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən bu Məcəllənin 418.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş prosesual hüquq pozuntusu hesab edilən hallara yol verilməsi şikayətin hədlərindən və dəlillərindən asılı olmayaraq yoxlanılmaldır";

1.140. 417-ci maddə üzrə:

1.140.1. 417.1.3-cü maddəyə "qərardadını" sözündən sonra "qismən ləğv edə və ya" sözləri əlavə edilsin;

1.140.2. 417.1.5-ci maddədə "259.0.1-259.0.3-cü və 259.0.8-259.0.10-cü" sözləri "259.0.1-259.0.3, 259.0.8 və 259.0.10-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.141. 418-ci maddə üzrə:

1.141.1. 418.4.9-cü maddəyə "işə" sözündən sonra "ərazi aidiyyəti və ya" sözləri əlavə edilsin, həmin maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergüli işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 418.4.10-cü maddə əlavə edilsin:

"418.4.10. iddianın baxılmamış saxlanılması və ya iş üzrə icraata xitam verilməsi üçün bu Məcəllədə müəyyən edilmiş əsaslar olduğu halda məhkəmə işə mahiyyəti üzrə baxmışsa";

1.141.2. 418.5-ci maddədə "418.4.6-418.4.9-cü" sözləri "418.4.6 - 418.4.10-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.141.3. 418.6-cı maddəyə "izahlama" sözündən sonra ", habelə bu Məcəllənin 418.1.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan Ali Məhkəmənin mülki və kommersiya kollegiyalarının mübahisəli hüquqi məsələyə dair hüquqi mövqeyinə" sözləri əlavə edilsin;

1.142. 419-cü maddə üzrə:

1.142.1. 419.2.7-ci maddədə "məhkəmə iclasında" sözləri "kassasiya şikayətinə baxılmasında" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.142.2. 419.2.8-ci maddəyə "qanun və" sözlərindən sonra "digər" sözü əlavə edilsin;

1.142.3. 419.3-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"419.3. Qərar qəbul edildiyi gün onun nəticə hissəsi barədə məlumat hakimlərin informasiya imzası ilə təsdiq edilmiş "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminə yoxlaidirilir. Qərarın tam mətni işdə iştirak edən şəxslərə qəbul edildiyi gündən 1 ay müddətində sifarişli məktubla göndərilməli və yaxud qəbz alınmaqla təqdim edilməlidir";

1.143. 421-1-ci maddədə "icraatında" sözü "şikayətinə məhkəmə iclasında baxılıqda" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.144. 422-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Plenumu şikayət, ərizə və ya protestə yazılı icraat qaydasında baxır."; 1.145. 423-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin: "Maddə 423. Şikayət, ərizə və protest vermək hüququ

423.1. Şikayəti işdə vəkillə iştirak edən şəxs verə bilər. 423.2. İşdə iştirak etməyə cəlb olunmayan, məhkəmə aktı ilə maraqlarına toxunan şəxslər Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının və Kommersiya Kollegiyasının qərarlarından ərizə ilə Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsinin Plenumuna müraciət edə bilər.

423.3. Bu Məcəllənin 50-ci və 306-cı maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda müvafiq prokuror məhkəmə araşdırmasında iddiaçı və ya ərizəçi olmuşsa, Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru protest vermək hüququna malikdir.

423.4. Şikayət və ya protest məhkəmə aktının işdə iştirak edən şəxslərə rəsmi qaydada verildiyi gündən 2 ay müddətində, ərizə işdə iştirak etməyə cəlb olunmayan, məhkəmə aktı ilə maraqlarına toxunan şəxslər tərəfindən məhkəmə aktı barədə məlumatlı olduqdan gündən 2 ay müddətində verilməlidir. Mübahisə edilən qərarın qanuni qüvvəyə mindiyi vaxtdan 3 il keçdikdən sonra ərizənin verilməsinə yol verilmir.

423.5. Şikayət və ya ərizə onu verən şəxs (onun qanuni nümayəndəsi və ya nümayəndəsi) və onu tərtib etmiş vəkil tərəfindən imzalanmalıdır";

1.146. 425-ci maddə üzrə:

1.146.1. acında "Təqdimatın, protestin və şikayətin" sözləri "Şikayətin, ərizənin və protestin" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.146.2. maddənin mətni 425.1-ci maddə hesab edilən və həmin maddədə "Təqdimat, protest və şikayət" sözləri "Şikayət, ərizə və protest" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.146.3. aşağıdakı məzmununda 425.2-ci maddə əlavə edilsin:

"425.2. Ərizədə qəbul edilən qərarla şəxsin hüquq və vəzifələrinin pozulmasının nədən ibarət olması, yaxud hansı maraq və ya mənfəələrinə toxunması əsaslandırılmaldır";

1.147. 426-cı maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin: "Maddə 426. Şikayətin, ərizənin və protestin göndərilməsi

426.1. Şikayətə, ərizəyə və ya protestə ilkin olaraq Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Plenumu tərəfindən təyin edilən 5 hakimdən ibarət məhkəmə tərkibi yazılı icraat qaydasında baxır. Məhkəmə tərkibinə daxil olan hakim tərəfindən işə baxılmasına yol verilməyən hallar olduqda, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin sədri həmin hakimi Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Plenumu tərəfindən təyin edilən 5 ehtiyat hakimdən biri ilə əvəz edir.

426.2. Şikayətin, ərizənin və ya protestin surəti işdə iştirak edən şəxslərə rəsmi qaydada verilir. İşdə iştirak edən şəxslər şikayətin, ərizənin və ya protestin surəti onlara rəsmi qaydada verildiyi vaxtdan 20 gündən gec olmayaraq yazılı etirazlarını göndərməyə haqlıdırlar.

426.3. Məhkəmə tərkibi şikayətə, ərizəyə və ya protestə baxaraq aşağıdakı qərardadlardan birini qəbul edir: 426.3.1. şikayət, ərizə və ya protestin forma və məzmununa dair bu Məcəllənin 425-ci maddəsinin tələblərinə riayət edilmədikdə, habelə bu Məcəllənin 423.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müddətlərin ötürülməsi ilə verildikdə şikayət, ərizə və ya protestin qaytarılması haqqında;

426.3.2. bu Məcəllənin 424.2.2 - 424.2.6-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş əsaslar olmadıqda işə şikayət və ya protestin, bu Məcəllənin 424.2.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş əsaslar olmadıqda ərizənin Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Plenumuna göndərilməsindən imtina haqqında;

426.3.3. bu Məcəllənin 424.2.2 - 424.2.6-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş əsaslar olduqda işə şikayət və ya protestin, bu Məcəllənin 424.2.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş əsaslar olduqda ərizənin işlə birlikdə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Plenumuna göndərilməsi haqqında;

426.4. Bu Məcəllənin 426.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qərardadlardan şikayət verilməz"; 1.148. 427-ci maddə üzrə:

1.148.1. acında və 427.2-ci maddədə "Təqdimatın, protestin və ya şikayətin" sözləri "Şikayətin, ərizənin və ya protestin" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.148.2. 427.1-ci maddədə "Təqdimatı, protesti və ya şikayəti" sözləri "Şikayəti, ərizəni və ya protesti" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.149. 428.2-ci maddə ləğv edilsin;

1.150. 429.0.4-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"429.0.4. kassasiya instansiyası məhkəməsinin qərarını tamamilə, yaxud qismən ləğv etmək, bu Məcəllənin 259.0.1, 259.0.2, 259.0.8 və 259.0.10-cü maddələrinə müvafiq olaraq iddianı tamamilə, yaxud qismən baxılmamış saxlamaq və ya bu Məcəllənin 261.0.1-261.0.3, 261.0.6 və 261.0.7-ci maddələrinə müvafiq olaraq iş üzrə icraata xitam vermək";

1.151. 431-3-cü maddə üzrə:

1.151.1. 431-3.1-ci maddədə "məhkəmə iclasında" sözləri "yazılı icraat qaydasında" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.151.2. 431-3.3-cü maddə ləğv edilsin;

1.152. 431-4.2.3-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergüli işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 431-4.2.4-cü maddə əlavə edilsin:

"431-4.2.4. Qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə aktlarına əlavə kassasiya və yeni açılmış hallar üzrə yenidən baxılması üzrə məhkəmə tərkibinin bu Məcəllənin 426.3.2-ci və 437.2.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş qərardadının ləğv edilməsi və ərizəyə, şikayətə, protestə məhkəmə tərkibində yenidən baxılması üçün göndərilməsi barədə";

1.153. 437-ci maddə üzrə:

1.153.1. 437.1-ci maddənin birinci cümləsinə "məhkəmə tərkibi" sözlərindən sonra "yazılı icraat qaydasında" sözləri əlavə edilsin, həmin maddəyə aşağıdakı məzmununda üçüncü cümlə əlavə edilsin:

"Ərizənin surəti işdə iştirak edən şəxslərə rəsmi qaydada verilir. İşdə iştirak edən şəxslər ərizənin surəti onlara rəsmi qaydada verildikdən sonra 20 gündən gec olmayaraq yazılı etirazlarını göndərməyə haqlıdırlar";

1.153.2. 437.4-cü maddənin birinci cümləsinə "məhkəmə iclasında" sözləri "yazılı icraat qaydasında" sözləri ilə əvəz edilsin, həmin maddənin ikinci və üçüncü cümlələri çıxarılсын;

1.154. aşağıdakı məzmununda 438-1-ci maddə əlavə edilsin:

"Maddə 438-1. Kassasiya instansiyası məhkəməsinin xüsusi qərardadı

438-1.1. Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Plenumu bu Məcəllənin 265.4-cü və 265.5-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda, habelə işə birinci, apellyasiya və kassasiya instansiyası məhkəmələrində baxılması zamanı prosesual normaları kobud pozulmasına yol vermmiş hakimlər barəsində xüsusi qərardad çıxara bilər.

438-1.2. Hakimlər barəsində çıxarılmış xüsusi qərardad intizam icraatının başlanması üçün Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin sədri tərəfindən Məhkəmə-Hüquq Şurasına göndərilir";

1.155. 443.0-cü maddəyə "iştirakı ilə olan" sözlərindən sonra "həminin" sözü əlavə edilsin;

1.156. Bu Məcəllənin "itirilmiş məhkəmə icraatının və ya icra üzrə icraatın bərpası" Əlavəsi "Əlavə 1" hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda "Əlavə 2" və "Əlavə 3" əlavə edilsin:

"Əlavə 2 Apellyasiya şikayətinin forması

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

14. İmza və tarix:

14.1. Apellyasiya şikayəti verən şəxsin və ya onun nümayəndəsinin, vəkiliyin (olduğu halda) imzası

Şikayət hüquqi şəxs tərəfindən verildikdə onu imzalamaq hüququ olan şəxs tərəfindən imzalanmalı və möhürle təsdiq olunmalıdır.

14.2. Tarix.

Əlavə 3 Kassasiya şikayətinin forması

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____